II/A 1150
...cija D I L O"

Рік видання: XII. 1. V. 1934. Число 3.

ПЛАСТУН

ЧАСОПИС ПЛАСТОВОЇ МОЛОДІ

КРАЄВЕ СВЯТО-ЮРСЬКЕ ПЛ. СВЯТО.

Вел. Бичків, 11, 12. і 13 V. 1934.

Згідно традиції, і цього року відсвяткує наш укр. Пласт свято свого опікуна св. Юрія! Подаючи програму свята, проситься всіх зголосити свою участь в святі (з участею в програмі) на адресу, що нище подана до 4. V. с. р.

Програма свята:

Дня 11. V. 34.: пообіді розбудова табору. О 18. годині відкриття табору, піднесення прапору, вечеря, малий таб. огонь-гуцірка і участь на концерті „сліпих дітей" з Мукачова. О 22. год. спання, нічна сторожа.

Дня 12. V. 34.: вставання о 6 год. далі як в таборі, по збірці вільно.

Від 9 до 12 год. III. II. і перший пл. іспити.

О 12. год. волейбал, купання, обід, вільно.

Від 14 год. ріжні проби (виступ хорів, танців, що готуються до виступу.)

О 17 год проба-змагання легкоатл. досягів. Біг на 100 м, скок високий, далекий, з місця і розбігу, мет. кулею (5 kgr.) і дискэм. — Участь рівнож до 4. V. зголосити поіменно! За найкращі досяги будуть уділені нагороди!

О 19. год вечеря, наказ, — о 20. св. ватра, на програмі співи, танці, сигналізація, кіно-образки, вежі, руханка дівчат, присяга, хрещення ітд. — Зголосити участь в програмі до означеної доби.

О г. 23 спання.

Дня 13 V.: головний день змагань. О 7 год. атлетичні, о г. 10 полева Служба, присяга, співають 2 хори, посвячення прапорів;

О 11 год. пл. змагання: семафор, морзе, ставлення австр. шатра, скипити 1 l води ітд. — Зголосити 2-х за курінь.

Пообіді пописи на таб. площі (гуцульське весілля ітд.)

БІБЛІОТЕКА НАУК. ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ
ЛЬВІВСЬКА БІБЛІОТЕКА АН УРСР № Ж-2258

О 17 г. ліквідування табору, о 18. год. в Дружестві св. академія І. концерт 4-ох хорів, ІІ. Пєска „Слово і серце“ з пл. життя, 3 дії, ІІІ. оголошення вислідів змагань, роздача цін і нагород витязям! Заявіть до 5. V. 34.

1. Коли і кілько душ — хл. і дівчат приїде?

2. Чи хочуть в таборі ночувати, чи в сіні?

3. Чи хочуть харчуватись в таборі? Снідання 0·80 Кч, обід 2 кч. вечеря 1 кч = 3·80 кч на день.

4. Вчім і з чим хочуть брати участи? Програма, ватра, пописи на таб. площі, концерт?

Взяти з собою виряд як в мандр. табор! Пл. одностроїї! як нема-народні! — Всі прапори, ґітари, мандоліни, труби ітд. палиці з собою!

До побачення! Скоб!

Юрій Августин Шеретій
краевий звітодавець укр. Пласту.

Ю. Грім:

„Як підготовлю членів мого куріня до таборування“

(Виняток з VII, части підручника „Таборуймо“, що готуе до друку.)

(Продовження 2)

а) Вишкіл гуртка,-куріня, душа і тіло.

Гурток, курінь складається з одиниць, тому перше завдання провідника вишколити, підготовити одиниць, поодиноких членів, а доперва потім вишколювати ту цілість, що зветься гуртком, чи (кілька гуртків) -- курінем. Передумовою успішної підготовки вважаю пояснити собі і молоді, що це таке табор.

1. Чим є табор? Табор не є літниско, в якому сплять, їдять, забавляються, відпочивають і — часто нудяться. Табор не є „спосіб дикого життя“, „робінзонада“, чи „індіянське життя“, яке позволяе жити без товариських правил, без зміни одягу, без порядку-словом без певних норм. Не є табор ані „родинною прогулькою“ під доглядом „голови родини“, що про всіх дбає, здобуває всьо, а

„діти“ (молодь) нічо не робить, тільки їсть, пе, грається і бється, або ягоди шукає. Ні, не так воно є! Бо до літниска ми або всьо готове несемо з собою, або всьо там купуємо, дістанемо — а в таборі ми повинні все самі собі зготовити-створити. В літнисках спочивають, в таборах працюють-творять! Що до „дикого життя“, там важне є, власне акцентується слово дике, а в поняттю „таборове життя“ ми кладемо наголос на слово життя. Вміти жити все, скрізь, без огляду на обставини; здоровля і справжню красу знайти лиш в природі можна, тому таборове життя природне життя (натуральне). Правда, що і табор має „батька“ (комендант), але його завдання не такі, як батька родини. Не все він сам виконує, здобуває, ба — власне — він лиш доглядає за виконанням праці дітьми-молоддю, помагає їм радою, чи вказівками. З молоді вийде і інженер і кухар і санітес і мистець, що дбає про прикраси тощо в таборі, і канцелярист, що веде адмін. аґенду табору, і доглядач праці, і сторож нічного спокою, інтендант і міністер фінансів, редактор часопису і інструктор ріжних вмілостей, впорядчик ватер тощо — отже табор щось більше, як родинна орґанізація. Табор — це свого рода держава, в якій кожний працює для загалу (а не лиш критикує) бо горожане і керуючі цеї „держави“ пластуни, що стремлять до осягнення назви; нові люде.

То ж наша відповідь на запит: що таке табор? — має бути прибл. така (точно висловити годі) табор це натуральне життя, держава творчої молоді і державно-творчість),— а це криється з новими вимогами — що до виховання молоді — всіх педаґоґів). А коли додати, що в таборі на нас не впливає лінь, не відбирає нам охоту, неуспіх, невідкликуємо постанов серед дощу чи вітру, словом нема „токми“, виняткiв, бо і старі вожді молоді духом — тоді зрозуміємо, що табор — це світ твердих, загартованих, міцних тілом і духом хлопців-молоді, це наш світ, в якому все від нас залежить, від наших зґучностей, здібностей, де не узнаємо перешкод, бо поборюємо їх едністю духу! Табор це проба характерів — вдач молоді і школа співжиття, співпраці, самовідречень,— і втіха з успіху є нагорода за витревалу, виконану працю. Більш нічо. Ага, ще те незабутнє вільне козацьке життя в „білім городі“ (шатрах) що є найкраща нагорода за виконану працю. І. сотки незабутних вражінь, хвилі щирих побратимських переживань, роз-

мов, і десятки пригод та побо-рених негод — це те, що „при-чаровує“ молодь до табору.

Та щоб молодь зрозуміла все це її треба заздалегідь під-готовити. Не можна влетіти в табор — „Гей, я тут“ — і роз-зявитись: „Ти глянь, яке воно тут, — а я думав сяк чи так! Лиш яблоко паде без попере-дних міркувань на землю . . . Пластун мусить добре підгото-витись до таборування.

(Прод. слід.)

Пластовий впоряд

Нарешті маємо підручник, помочію якого можемо пере-водити у всіх пластових курінях одностійну команду при пластовім впоряді. Книжка невелика, але чепурненька і ро-бить дуже гарне враження. Вийшла як перше число „Видав-ництва український пласт в Празі“. Ціна в дрібній продажі Кч 2·40. Набувати можна й у редакції Пластуна. Як зачува-ємо, „Пластовий впоряд“ буде ухвалений і Краєвою Пласто-вою Старшиною в Ужгороді до уживання в наших курінях.

П. Пойда:

НЕ ПЛАЧ, ПОЕТЕ.

Чому плачеш рідний брате,
отвічай.
За тобою плаче мати,
плаче край.

За тобою ліс і гори
сльози ллють,
А веселі за тобою
тихо йдуть.

Моя просьба днесь до тебе,
друже мій,
Жий весело, своїм співом
нарід грій.

Хай буде тут наріканню
вже кінець,
По заслузі нагорода
та вінець.

Працювати і сміятись
пора нам,
Дати радість і матерям
і батькам.

Готуймося до табору.

Табор для правдивого пластуна і школа і відпочинок. Тут навчиться пластун всьому, чого від нього пластові закони вимагають, навчиться всьому тому, що пластові предписи предписують. Хто не перебув бодай одно-дві літа в таборі, не вставав рано о пятій, не скакав до як лід свіжої води поточини, не робив вправи гімнастичні, не стоявна варті, не лупив бульбу, не варив обіду, не голосив, не танцював при ватрі, не деклямував, — не є правдивим пластуном. Та і напроти цьому пластун в таборі і відпочиває. Відпочиває тілом, та відпочиває й духом.

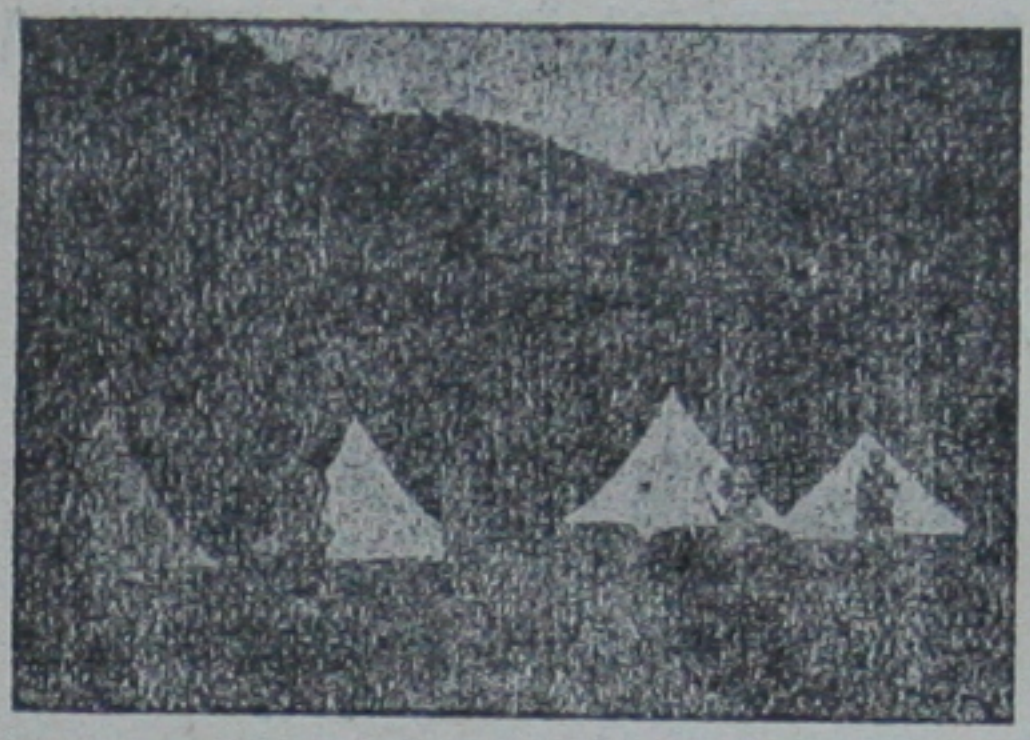

Тому кожний пластун мусить вже тепер постановити собі; бути цього літа в таборі. Справа таборування була для наших бідних пластунів до тепер досить важним й тяжким чинником грошовим. Треба було, щоб бути тиждень-два в таборі, витратити великі гроші на потяг, бо мали ми лише одно місце до таборування а і то досить віддалене від переважної більшости наших пластових курінів. Цього року і ця перепона відсунена: мати мемо аж два табори. Один на сталому місці в Солочині, для пластунів ужгородчини й мукачівщини, а другий на Гуцульщині у Вишній Апші для пластунів сходу нашої країнки. На нас отже залежить, котре місце для себе виберемо.

Та щоб кожний з нас пробув бодай короткий час в таборі маємо вже днесь приготовлятися. Кожний пластун має заложити для себе фонд таборовий. Протягом двох місяців можемо ще зібрати для себе стільки, щоб тиждень-два перебути в таборі.

Отже до діла: Готуймося.

Кажуть:

що наша Краєва Пластова Старшина започинає живу активність,

що мукачівські пластуни дуже вдоволені „Пластуном“,

що новий краєвий звітодавець не засипле наші курінні обіжниками,

що ясінські пластуни не сплять „тихом сном“

що всі пластуни сходу нашої країнки їдуть на стрічу до Бичкова,

що всі пластуни підуть цього літа до табору.

Пластові гри

„Скавтінґ є гра“ — сказав Бейден Повел, аре віно ж його є вислів: „Ціле життя є гра“. То значить, що до життя треба підходити так само щиро, чесно й з усмішкою на устах, як ми підходимо до гри, яку граємо. Діти залюбки грають ріжні гри, тому то й хочемо при допомозі гри навчити їх жити.

Пластовий провідник мусить багато вміти. Пласт накладає на нього великі домагання. Він перш за все мусить бути практичним педаґоґом, мусить спостерігати дітей від найменшого віку. Він не може не зауважити, що дитя залюбки грається чи то з іграшками, чи без них. Від нього не сміє уникнути, що своєю грою кожна дитина хоче бути пожиточною, хоче працювати. Це хотіння треба в дітях розвивати, щоб грою виплекати охоту до праці; щоб дитина, коли виросте, „гралась“ працею. А де є гра, то там, можуть бути лише добрі люде, бо кожну правильну гру лише добрі, чесні та карні люде можутъ грати.

Гри є ріжні. Є гри лише для забиття часу, але дуже багато є ігр — а то є ті пластові — що плекають ріжні здібности людського характеру. На такі гри мусить пл. провідник звернути найбільшу ува-

гу. Добрі гри розвивають ріжні душевні й тілесні здібности дитини. Скріпляють і розвивають характер; розвивають рішучість, відвагу, завзяття й змисл до карности; розвивають зручність, ініціятиву, пізнання себе й своєї самовистачальности.

Гри треби вибирати відповідно до віку, до оточення, де граються гри, та до інтеліґенції дітей. Уважай на здоровля дітей та їхній маєток! Інші гри граємо в домівці, а інші серед природи. Не грати до втоми! Гри треба частіше міняти, щоб не приглушувати в дітей зацікавлення грою. Перерви гру якраз тоді, коли викликала найбільше зацікавлення. Весь час звертай увагу, щоб діти не порушували засад гри. Зверни увагу, щоб у грі ніколи не брав участи той, що судіює. Гра є найліпшою контролею інтеліґенції пластуна та його розвитку. Най не буде без гри жадних пл. сходин, ані прогульки. Добрі гри є також змагові з обсягу пластового програму й життя, напр.; змагання в мапуванню, сиґналізації, будуванню шатер, розпалюванню вогню, збиранню певного роду рослин: хто скорше вбереться в пл, однострій та багато інших. Найліпшою пластовою грою є т, зв. „Велика гра", але про це іншим разом.

Ми не маємо ще майже ні одного збірника українських народніх ігр, забав, розваг, тощо Але діти самі їх знають богато — особливо діти з села. Кожний пл. провідник мав би всі кращі народні гри (що мають ватрість для пласту) грати з своїми пластунами, а також і записувати їх. Така збірка була б богатим придбанням для Українського Пласту.

Цікаво було б наприклад у таборі, коли приходять в неділю до табору сільські діти, зробити змагання в народніх грах між ними та пластунами!

Козя.

ПЛАСТОВІ ВІСТИ

СТАРОСТА ПЛАСТУНІВ ЧСР У НАС. Староста пластунів ЧСР др. Е. Бенеш приїде в днях 3.—5. травня на Підкарпатську Русь. В більших містах нашої країнки виголосить він лекції про ріжні питання Підкарп. Руси.

НОВИЙ ЧЛЕН ПОЧЕСНОЇ РАДИ. Загальні збори Союзу Пластунів Підкарп. Руси вибрали між іншими членом почесної пластової ради Мстр Августина Волошина, за його заслуги на полю виховання молодежи.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СОЮЗУ Пластунів Підкарп. Руси відбулися дня 15. цвітня с. р. в Ужгороді при участи понад сто делеґатів ріжних пластових курінів. Із звіту секретаря узнали ми, що маємо 88 українських курінів із 3280 пластунами. Всіх курінів чотирьох народностей є 140 із 4686 пластунами. На зборах перевибрана союзова управа. Старостою Союзу є і на дальше бр Алиськевич, начальником інсп. бр. Ю. Ревай, начальницею дів. відділів с. Устіяновичева, ген. секретарем бр Юрко Білей, скарбником бр. Володимир Бірчак. Загальні збори винесли більше важних постанов організаційних і пластово-виховних.

НОВИЙ КРАЄВИЙ ЗВІТОДАВЕЦЬ: Українські відділи Союзу Пластунів Підкарп. Руси вибрали новим своїм краєвим звітодавцем бр Юрія Шереґія з Вел. Бичкоча. Новий краєвий звітодавець поведе ідейово виховну, забавну і організаційну сторінку українського пластового Уладу.

НАРАДА ОКРУЖНИХ ЗВІТОДАВЦІВ і їх заступників відбудеться дня 13 травня 1934 у Великім Бичкові На програмі: пластовий правильник, літні табори, одностроїі лисичок і вовченят.

РЕФЕРЕНТ ОЛЬД. СКАВТІВ Референтом Ольд-Скавтів (Старших пластунів) вибрали Загальні збори Союзу бр, Євгена Шереґія з Хусту.

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ ВЕЧІРКИ ПЛАСТУНІВ Майже кожний український пластовий курінь уладив в місяці березні Шевченківські вечірки. Програми сих вечірок складалися із деклямацій віршів нашого Велитня, сценічних картин і хорових співів.

НОВІ ПЛАСТОВІ КУРІНІ. Минулого місяця заложено нові пластові куріні в Великім Раківці і Кобилецькій Поляні. Провідником у Вел. Раківці є учит. Олекса Біро, а в Коб. Поляні учит. Павло Волощук.

ЗА ПЕРШІ ДВА МІСЯЦІ Ц. Р. — 55 НОВИХ ПЛАСТОВИХ КУРІНІВ. Від 1. січня до 28. лютого 1934 було зголошено до Союзу Пластунів ЧСР. 55 нових пластових курінів. Цей великій зріст найліпше документує надзвичайне зацікавленя молодіжи, яка постоянно більше а більше увідомляє собі важність і красу пластового виховання. З нових курінів в Чехії зголошено 20, на Моравії 21, на Словачині 8 і на Підкарпатській Руси 7.

ВСТУПАЙТЕ в члени Краєвого Пластового Хору. Нові члени приймає управа в часі проб до 1. червня ц. р. Пл-нки співаки. Голосіться вже тепер. Провідники, чи заступлені ваші частини в Кр. Пл. Хорі?

ЗАГРАНИЧНИЙ ПЛАСТ.

СЛАВЯНСЬКЕ ДЖЕМБОРЕ. Нарада провідників українських пластових курінів рішила взяти участь на світовім Джемборе, яке відбудеться в році 1935 в Польщі. Це рішення сильно заатакувала новиночка студентської молоді, наших студентів „Пробоем". Богато розписуватися о нападах „Пробоема" нема у нас ані місця, ані охоти, скажемо при цій нагоді лише стільки, що провідники українських відділів добре обміркували що роблять, коли винесли таке рішення. Коли над рішенням розумово застановляться і редактори Пробоема, прийдуть до того, що рішення сесе є правильне і доцільне. Треба лише до цього йматися не горячково, але обмірковано. Дивує нас при цім лише те, що статтю в Пробоємі підписав „старший пластун". Дивне це тому, бо нам досі не було відомо, що у Празі маємо ре-гістрований курінь старших пластунів". Принаймні до тепер не дали вони про себе нічого знати.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКІ ПЛАСТУНИ ДО РУМУНІЇ. Румунські пластуни на сих днях запросили Союз Пластунів Юнаків ЧСР. до участи на великім пластовім таборуванню в Румунії, яке відбудеться в Констанзі, на побережі Чорного моря. Протекторат таборування приняв чесний начальник румунських пластунів король Карло.

НАРОДНЄ ДЖЕМБОРЕ В ЛИТВІ Литовськіпластуни приготовляють велике народне Джемборе, яке відбудеться в днях 20. аж 30 липня ц. р. в Юрмале. На джемборе зголосили участь чисельні пластові делеґації з Европи.

СКІЛЬКИ ПЛАСТУНІВ У СВІТІ. В міжнародній канцелярії було осягнене загальне число всіх регістрованих пластунів світа 2,251.726. До цього числа не входять пластуни, які мають окремі світові організації. Всіх пластунів і пластунок на цілім світі є три і пів мільону.

МОРОЧИГОЛОВКИ.

1. Ребус (М. Блеск)

с—ів

2. Ребус (М. Блеск)

ліс—ся

3. Ребус (М. Блеск)

гір / *ря*

4. Загадка (М. Блеск)

Таблиця без лиця
та без „й" твердий знак —
„Це найкраща школа" —
Скаже добрий юнак.

5.

КО
ВА

6.

слово слово слово
слово слово слово
слово слово слово
слово слово слово
діло діло діло

7.

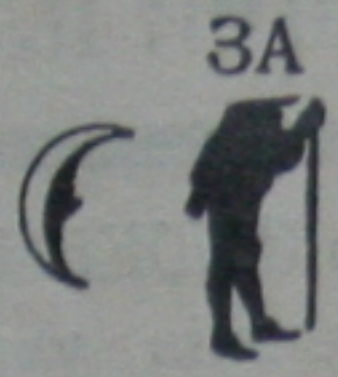

8.

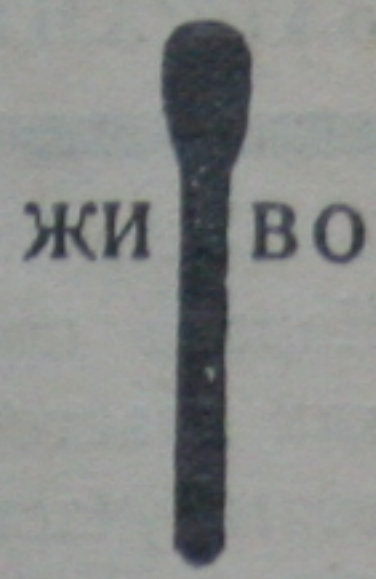

Хрестикова загадка

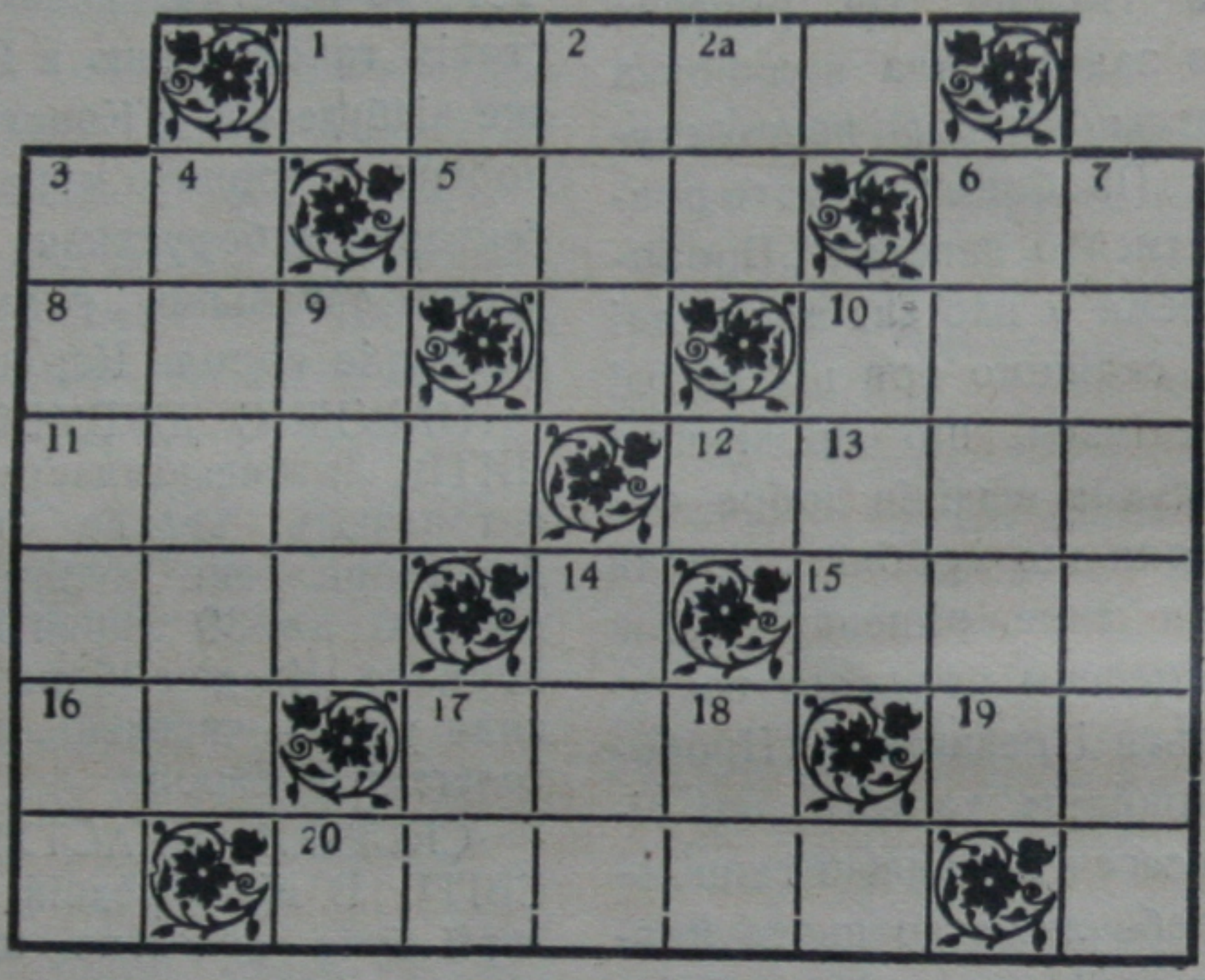

Поземі:

1 Укр. купець
2 Культ. рослина
3 Моноґрама заслуженого Підкарпатця
5 Дим
6 Видавництво
8 Осідок найвищого духовника
10 Вільгельм . . . .
11 Менчий молекули
12 Верховинська страва (без кінця)
15 Північна тварина
16 Міра площі
17 Міра часу
19 Спортовий клюб
20 Мала муха

Доземі:

2 Те, що і 2. позем.
2а Пекло
4 . . . ., вичистив
6 Старинний бог
7 Дівоче імя пещено
9 Було колись, та . . . ом поросло
10 Звірь у давнині
11 Оре — по латині
13 Мадь. пан
14 Плетена річ
18 Однакові співзвуки

РОЗВЯЗАНЯ ЗАГАДОК.

Хрестикова:

Поземі: 1. Августин Волошин, 8. барон, 9. ла, 11. . . бам, 13. ейн, 14. да, 15. сн, 17. рур, 18. Кон, 20. ра, 21. . . . Карий, 23. Келечин.

Доземі: 2. Об, 3. Лаб . . 4. Оран, 5. Шом, 6. Ин, 7. Олесь, 10. ейн. 12. Тарас, 14. Дур, 16. море, 18. кал, 19. нич, 21 кельнер, 22. йи.

Напис: 1. Позір два злі пси, 2. парада, 3. сторож, 4. сорока, 5. А. Ворон.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

Кожний вплатний шековий листок стоїть нам 8 сотиків. Тому невідкладайте тоти, але вирівняйте ними передплату. Передплата на рік 1934 виносить лише Кч 5. Крім того складайте на пресовий фонд.

На пресовий фонд вплинули такі дальші пожертви: Рот Ігнат, властитель нашої друкарні Кч 50, пластові куріні в Вел. Бичкові 20, Добра Тома 5, Кубиній Юра 5, Коломієць Димитро 5, Цегла Іван 10, Козицька Наталка 10, Міговк Петро 10. Інж. Ярослав Дикий 5, Кущинський Антін 5, Лашукевич Яків 5, Медвідь Семен 5, Кузьма Іван 5, др Гарасевич Мих. 5. Білинський Омелян 5. Василько Адалберт 5, Вайнравх Генрих 5.—Хто черговий.

Оправа.

В 2. числі Пластуна в рубриці урядові вісті було напечатано, що с. Олена Воронова є збірною провідницею. Як нас краєвий звітодавець повідомляє, збірною провідницею іменувана лише с. Ольга Мегелова, а с. Олена Воронова є лише провідницею.

Інж. Антін Фотул повідомляє нас, що 1. число Пластуна було повернено помилково. Уважаємо повинністю заявити, що п. інж. Антін Фотул вже і передплатив на Пластуна.

ПОШТА РЕДАКТОРА.

Семен Д. Побоявся Семене від свого енерала?

Ґена, Прага. Невже й до пласту загніздилась ворожнеча? Хіба це по братерському. Від тебе чекаємо, що ворожнеча буде ліквідувана.

Ост. Стр Мусимо нотувати все, як найкоротше. Колиб так спромоглися бодай на 16 сторінок.

Блеск. Ану Міпу роби так, щоб діспонуваний. Чекаю від тебе дальші причинки

Коза Дякую за надіслане. Думай на нас частійше.

Натилка. Оскільки наші сили дозволять стараємося.

Всячина.

ЯК ДОВГО ЖИЮТЬ ПТАХИ І ЗВІРІ.

Із птахів 100 років доживає лише папуга. Ворона живе 60 років, орел 30, жайворонок 12. Із межи звірят кит живе найдовше, бо аж до 800 років. Слон живе до 100 років, гад 10, жаба 15 років. Орангутан постарів вже в 40 роках. Верблюд і оленіь живуть до 30 — 40 років, лев 50, заяць 5 – 10 років, вівця також 10 років. Із хробаків найдовше живе аж цілий рік, муха живе 4 місяці, хрущ півтора місяця, мотиль 2 місяці. Найкоротше життя має русалка однодневниця, бо живе лише один день.

Видавництво „Світ дитина“ у Львові
видав від 1. січня 1934
„Діточу бібліотеку“
щомісячними випусками в дорозі передплати
В році 1934 вже вийшло 4 книжки:

1. Лепкий Богдан: „Казка про Ксеню і 12 місяців“, з 20 образками Михайла Фартуха.
2. Середа Михайло: „Петрусь Шкода“ — іст. оповідання з часів Дорошенка, (з 10 образками М. Фартуха)
3. Таранько Михайло: „На Шевченкові Роковини“. — (Збірка деклямацій, рефератів та промов на Шевченківські свята).
4. Коковський Франц: „За Рідний Край“ — збірка оповідань про геройські діти з недавно минулих днів (з 20 образками Петра Андрусіва)

Замовлення посилати на адресу:
Видавництво „Світ Дитини“ Львів, ул. Зіморовича 3.

Видає: Краєвий звітодавець українських відділів Союзу Пластунів П. Руси
Виходить щомісяця крім липня і серпня. Редагує: КОЛЕСІЯ.
Відвічальний редактор: АНДРІЙ ВОРОН. Адміністратор: Я. ШЕПЕЛЬ.
Редакція і адміністрація: Севлюш, ул. Розсипала ч. 34.
З „Центральної друкарні в Севлюші“ в піднаймі Ігната Рота в Севлюші
Новинкові штемплі дозволені числом 14.545-IV.-1934.